

Osingen

Årsskrift 1993
Utgjeve av Os Mållag

Osingen

Utgeve av
Os Mållag

1993

INNHALD:

Annianas Skorpen:

Det gamle meieriet.....side 1
med føreord av Henning Henriksen

Tore Moberg:

Os Turnside 2

Elisabeth Bochon Tøsdal:

Biblioteket - kjelde til
trivnad og kunnskap.....side 6

Annianas Skorpen:

Hautside 9

Barnesider:side 10

Elevar frå klasse 5 og 6
ved Nore Øyane skule.

Elevar ved Samdal skule:

Rødli-kongenside 14

Oli Lilletvedt:

Bunadsarbeid som
heil dagsyrkeside 16

Annianas Skorpen:

Syng gjennom livet!
Samhald i heimen.....side 19

Jimmy Øvredal:

Hesta - Majo, novelle:.....side 20

Annianas Skorpen:

Vøringsfossenside 22

Framsida:

Fjellheim – kulturhuset i Os
Foto: Erik Vangsnes

Skriftnemnda:

Samson Bjørke
Henning Henriksen
Kåre Herdlevær
Anne Margrete Lunde
Elfrid Moberg

Trykk:

Geo Grafisk AS Bergen

Kr. 20,-

Til lesaren

Heilt ifrå første nummer av årsskriftet OSINGEN var Margit Tøsdal med i skriftnemnda. For oss andre i nemnda var Margit ei inspirasjonskjelde i arbeidet vårt som ikkje kan verdsetjast høgt nok. Hennar interessefelt var vidtfemnande og kunnskapane store både om lokale og regionale tilhøve. Men for oss var det lokalhistorikken som vogtyngst i arbeidet med OSINGEN. Ho kjende bygda både frå eldre og nyare tid og var ei oppkome av idèar til emne i årsskriftet. Vi er Margit stor takk skuldig for arbeidet med OSINGEN og for arbeidet ho la ned i OS MÅLLAG.

Skriftnemnda er inne i ein fornyings- og fornyingsprosess. Etter åtte år med omlag dei same medlemene i skriftnemnda kan det vera på tide både med nye og yngre medlemmer. To nye namn har kome til. Desse kan tilføra nye idèar og tankar som sikkert vil gjera årsskriftet endå meir leseverdig.

Vi heldt i år fram med å presentera poesi av eldre osingar. Nemnda meiner det er viktig å gjera innbyggjarane kjent med slike som ikkje har kalla seg diktarar, men som likevel har hatt ein bodskap å bera fram. Ikkje berre i poesi, som her, men også i ei rekkje prosastykkje, presentert i lag og lyd.

Nemnda vonar at dette niande årsskriftet vert vel motteke og at lesarane får ei hyggestund også med årets OSINGEN. Og hugs, utflytte osingar set sikkert pris på ei helsing frå bygda.

GOD JUL!

Helsing frå skriftnemnda.

Helsing

Til.....

.....

Med dei beste ynskje om god jul og eit godt nytt år!

Frå.....

.....

Dikt av Annanias Skorpen

av Henning Henriksen

Me har fått lov til å prenta eit dikt som Annanias Skorpen skreiv før det gamle meieriet i Hegglandsdalen vart rive.

Annanias Skorpen har fram gjennom åra skrive ei rekkje dikt, songar og prologar. Han har alltid vore sterkt oppteken av den gamle bygdekulturen, og har reist og opplevd mykje. Han har hatt mange og vidfemnande interesser, noko han har synt i eit vers han skreiv til 60-årsdagen sin i 1969.

Testamente til livet

*Eit menneskeliv er sekundar av æva
Difor må nyttast den tid me får leva,
til ungdomsarbeid, til idrett og sport,
til turar kring landet so fagert og stort.
Til dikting og drøyming som skaper oss gleda,
til samspel med fuglen, som sprett millom trea,
til måling av alt som er fagert på jord!
For kunsten set farge på livet som gror!*

For Annanias Skorpen var dette meir enn ord. Det har han synt i dikting og måling og i alt sitt liv og arbeid. Difor er me glade for å få prenta nokre av dikta hans i Osingen.

Det gamle meieriet

*Det står eit hus oppi Hegglandsdalen
-eit hus som snart rundar hundrad år.-
I mange år var det samlingsstaden
for alle bønder i krinsen vår.*

*I millom "Øvrei" og Tveit ligg stova,
eit sentrumsbygg midt i dalen trong.
Ja, her gjekk praten, det kan eg lova,
om mjølk og buskap, so mang ein gong.*

*Her fekk ein oppgjer for arbeidsslitet,
ved mjølk som kom i frå grend og gard.
Ja, ofte vart det nok alt for lite,
for tidi dengongen, ho var hard.*

*Det hender tidt at eg ser attende,
og minnest mangt i frå farne år,
som når ho mör meg med spannet sende
til meieriet med mjølki vår.*

*Her stod det kjerror med mjølkespanna,
og her stod hestar, tidt tre på rad.
Jau her var livalt, det må eg sanna,
og eg som barn var, var sjølv sagt glad.*

Og inn i salen vart mjølki samla,

*kvar mjølkedråpe vart førd i bok,
og spann vart tømde, og spanna ramla,
og tungt dei lyfte som spanna tok.*

*No er det stille i mjølkesalen,
og seperatoren han tagna har.
Den nye tid set sitt sveip på dalen,
og mangt er onnorleis enn det var.*

*Men enno står det - litt målingsslite -
det gamle huset som bygdi har.
vel er det gamalt - vel er det lite -
men det gjev minne om tid som var.*

Os Turnforening

IDRETTSLAG MED LANGE TRADISJONAR.

AV TORE MOBERG

Frå lagslovene §1:

“Os Turnforening, stifta 30 juli 1905, har som formål ved samarbeid og kameratskap å fremja idrett og friluftsliv i sunne former. Lagsfargane er gult og svart.”

Slik lyder føremålsparagrafen til Os Turnforening. Ein kan spørja seg om eit idrettslag kan leva opp til dette. Frå massemedia får ein ofte inntrykk av at idretten er langt frå dette verdi- grunnlaget. I eit idrettslag skjer det mykje meir enn det som vert omtalt på sportssidene. Dei fleste av dei nær tusen medlemene i Os Turnforening er born og ungdom. Ikkje alle kan lukkast like godt i idretten, men dei fleste opplever likevel glede, kameratskap og eit trygt miljø.

I dag er 4 idrettsgreiner representerte i laget: Fotball, handball, turn og friidrett. Andre idrettar som har vore innom laget er bordtennis, sykkel, ski, skeiser og orientering. Mangfald er, og har vore eit stikkord som kan karakterisera Os Turnforening. Mange av dei yngre medlemene er innom fleire idrettar, slik at dei får ei allsidig idrettsopplæring.

Idrettsforbundet sine reglar om barneidrett, som vart vedtekne i 1987, har allsidig aktivitet som hovudmålsetting. Frå same år starta Os Turnforening tilbod om idrettsskule der lek og idrett går hand i hand.

Som namnet syner, var berre turn representert dei første åra. Dei fleste turnarane dreiv også med friidrett, faktisk før turnforeninga vart skipa. Uhøgtidelege dyster var det ofte i høgde, lengde, kappløp og den populære "hanekampen".

Eit stort idrettslag

Os Turnforening har alltid vore ein viktig kulturfaktor i Osbygda. Det den desidert største friviljuge organisasjonen, og er meir livskraftig enn nokon gong. I dag ligg medlems- talet på ca. 950, men svingar litt frå år til år. Det største medlemstalet som er registrert var i 1990.

Dette året hadde 1027 løyst (betalt) medlemskap.

Med unnatak av den fylkeskommunale idrettshallen, har laget bygd opp idrettsanlegget på Kuventræ. I dag er dette: Eit moderne klubbhus, to grus fotballbaner med flomlys, gras- bane og friidrettsanlegg. I tillegg er det tribune og eit nytt toalettanlegg for publikum.

Med den nye fotballbanen, som sto ferdig i 1991, var baneproblema løyst for fotballgruppa og fleire andre lag i Os. Den store aktiviteten på Kuventræ har også ført til problem for laget. Frå rekneskapstala siste 4 åra, går det fram at foreninga kvart år har brukt 200. 000. kr til drift og vedlikehald av anlegget.

Sjølv om laget nyttar store summer på Kuventræ, har ein ikkje makta å halda friidretts- anlegget. Friidrettsgruppa har trent på eit nedslite og utrangert anlegg. Trass dette har det vore stor aktivitet. Det skuldast i første rekkje entusiastiske leiarar som har stått på år etter år.

Når det gjeld innandørs trening, er situasjonen prekær. Når hausten kjem er det kvart år ein kamp for å få nok treningstid. Os Idrettshall har vore sprengt i mange år, og med 30 handballag berre i Os Turnforening, vert dette eit puslespel som aldri kan gå opp. Den neste store oppgåva for hovudlaget ligg klar, ny treningshall må reisast snarast råd.

Jubileumsår 1995.

Om halvt anna år er Os Turnforening 90 år. Laget har ei lang og interessant historie, og fortener ei skikkeleg markering i jubileumsåret. Ein skal ikkje kosta støv av mange eldre styreprotokollar og medlemsblad før ein oppdagar at foreninga si historie er ein kulturskatt som ein må ta vare på.

To viktige faktorar har hatt alt å seia for laget:

- 1: Byggjing av "Fjellheim" i samarbeid med Os Musikkforening.
- 2: Byggjing og utvikling av idrettsanleg-

get på Kuventræ. Dersom ein skal laga eit fullstendig bilete, må ein også ta med fleire markerte leiarar, og ikkje minst dei idrettslege høgdepunkta.

I denne artikkelen er det umogeleg å gje eit fullstendig bilete. Eg har difor valt ut noko av den spanande lokalhistoria som knyter seg til Os Turnforening. Som "oppvarming" til jubileumsåret har eg valt ut dei første åra i foreningen, og "Fjellheim" som i svært mange år betydde alt for laget.

Os Turnforening vert skipa

Bernhard Midthus

Sundag 30 juli 1905 vart Os Turnforening skipa. Bernhard Midthus var initiativtakar og første formann. På ein voll ("Jonavollen"), som hørte til Anders A. Hauge, hadde han samla 10-12 karar som han instruerte i turnøvingar. Det første styret vart valt, og naturleg nok vart namnet på foreninga, Os Turnforening.

I tillegg til å vera formann dei første 6 åra, var Midthus turninstruktør og ein stor inspirator. Tanken om å skipa turnforening i Os hadde han truleg frå tida han budde i Bergen der han var medlem i Bergen Turnforening.

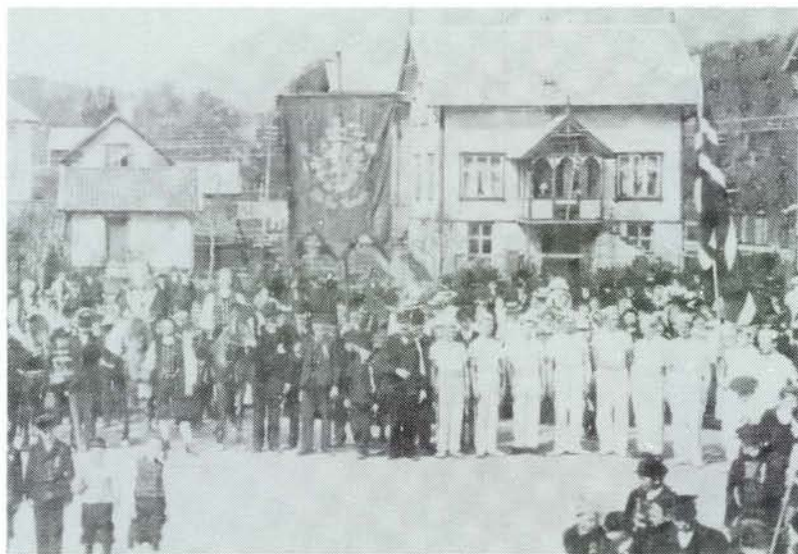
Den første tida trente dei flittig på "Jonavollen", men det var smått med turnapparat. Ein slags "galge" vart rigga opp, men etter kort tid kjøpte dei turnringar. Treninga vart flytta over til Haugsneset, og her vart det bokstavleg talt meir sving på turninga, for no

var også svingstanga på plass.

Kor skulle dei halda fram med treninga i vintermånadene? Dette løyste seg ved at Ole Valle stilte ei sjøbu, "Vallabuo" til disposisjon for turnarane. Sjøbua ligg der Bjørnegården er i dag. Os Ungdomslag nytta denne bua til møtelokale, og turnarane syntte ofte kunstane sine for Ungdomslaget.

Av dei litt eldre i bygda var dei fleste skeptiske til denne "galskapen" som Midthusen hadde funne på. "Da må no vera noko betre å ta seg til enn dette fanteriet".

Skepsisen snudde snart til begeistring. 17. mai 1906 vart ein stor dag både for Osbygda

17. mai 1906 på Osøyro. Os-turnarane i sine nye drakter er klare til oppvisning.

og Os Turnforening. Noreg var blitt fritt og sjølvstendig, og mange var møtt fram. I 17.-mai toget marsjerte foreninga under eigen fane. Etterpå var det oppvisning, ein tradisjon som turnforeninga har hatt samanhengande til i dag.

Framføre turnforeninga i 17.-mai-toget gjekk Os Musikkforening. Få år seinare skulle desse to laga starta eit nær 80 år langt samarbeid ved bygginga av "Fjellheim". Det vart snart for trangt i "Vallabuo", og når instruktøren kommanderte "høyre om", vart det for liten plass.

"Fjellheim"

Interessa for foreninga og turnsporten var bra etter skipinga, men det var eit stort sakn at dei ikkje hadde høvelege treningslokale. Bernhard Midthus fekk allereie i 1908 kjøpt ein tomt på Kuvenstasjonen med tanke på å byggja turnlokale. Seinare hadde Os Musikk-forening fått tak i ein tomt som låg meir sentralt, der "Fjellheim" er i dag. Eit nær 80 års samarbeid mellom dei to foreningane hadde starta.

Grunnmuren vart sett opp på dugnad, men det var ikkje pengar til det som skulle koma over. Lån var det vanskeleg å få, men både no og seinare fann eldsjelene alltid ei løysing. Alle medlemene kausjonerte for eit lån på kr. 3000. -, og byggmeister Nils Bøe tok sjølv risikoen ved å setja opp huset for dette beløpet.

26 februar 1911 vart huset vigsla og fekk namnet "Fjellheim". Dette var det første ungdomshuset i Os, og tiltaket vekte stor respekt hos bygdefolket. Turnforeninga hadde no fått seg turnhall, Musikkforeninga øvingslokale, og Os-bygda hadde fått forsamlingshus. Naturleg nok vart det eit kraftig oppsving for foreninga dei følgjande år.

I tillegg til eigarane, Os Musikkforening og Os Turnforening, vart også huset nytta av andre som hadde bruk for lokale til møte eller fest. Ja, allereie på denne tida var "Fjellheim" kulturhuset i bygda.

Huset vart etter kvart for lite, og i 1926 sto eit ombygd "Fjellheim" ferdig. Det var forlenga og meir tenleg for alle aktivitetar. Musikkforeninga fekk til dømes eit eige øvingsrom. Ombyggjinga kosta foreningane meir enn tre gonger det huset kosta i 1911, og gjelda var ei tung bær i åra etterpå.

"Kvinnefrigjering"

17. mai 1926 fekk bygdefolket for første gong sjå ein dametropp i 17. mai toget. For turnforeninga kom denne "likestillinga" på eit lagleg tidspunkt. Mange av dei mannlege turnarane var utvandra til Amerika, og ei stund var aktiviteten heller låg.

14. oktober 1927 vart det på årsmøte i foreninga vedteke ei viktig endring i lagslove-
ne:

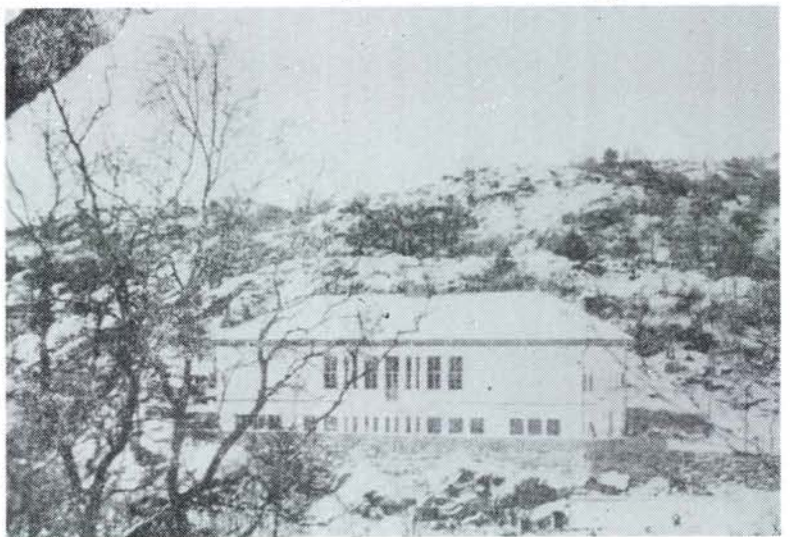
Kvinneidrett vart tillate, og dei kvinnelege

medlemene skulle ha same rettar som dei mannlege. Formann for dametroppen og styret vart Hjørdis Hansen, ei entusiastisk kvinne, som heldt dameturninga oppe dei følgjande år.

Den første instruktøren til dametroppen var Andreas Lyssand. Når han instruerte turndamene i "dristige" turndrakter, hang det ofte gitar rundt vindauga i "Fjellheim". Lensmannen måtte av og til tilkallast for å fjerna dei ivrigaste.

Første Os-revyane.

Dei aller første Os-revyane sto musikkforeninga og turnforeninga for. I 1934 vart skodespelet "No ska de få da" sett opp i Fjellheim, og dei følgde opp dei komande åra med revyar som vart svært godt mottekne av bygdefolket.

"Fjellheim" i 1938

Nye "Fjellheim".

30. august 1936 brende "Fjellheim" ned til grunnen. Dette kom som eit sjokk på foreninga. Idrettsanlegget på Kuventræ, som vart opna berre ein månad tidlegare denne sommaren, var også belånt. Ein byggjekomite kom likevel igang med planleggjing av nybygg kort tid etter brannen. 5. februar 1938 vart nye "Fjellheim" vigsla, og foreningane hadde greidd det kunststykket å få opp eit av dei flottaste forsamlingshus på Vestlandet.

Vigslefesten vart ein merkedag for Osbygda. 350 gjestar var innbedne, blant dei ordførar Nils Tveit, æresmedlemer og teatersjefen ved Den Nationale Scene, Hans Jacob Nilsen. Etter middagen framførte foreningane skodespelet "Til Sæters", og musikkforeninga sto

sjølv sagt for musikken til stykket.

Innreiinga i huset var slik at blant anna kinodrift skulle gje inntekter til drifta. Eigarane var litt redde for at kommunen sjølv skulle byggja "heradshus" slik at kinoen kanskje vart tapt for "Fjellheim". Det skjedde ikkje, ja ikkje dei neste 50 åra heller. Kinodrifta vart bærebjelken for Fjellheimdrifta i mange år.

I krigsåra vart det einstemmig vedteke å ikkje samarbeida med N. S. idrettsforbundet. Våren 1945 var det glød og iver som atter prega foreningsarbeidet. Os Turnforening hadde ikkje sett seg råd til å innreia huset med turnapparat, men dette kom også til etter kvart.

"Fjellheim" var svært mykje brukt i åra framover. Musikkforeninga hadde sine faste øvingar der, innetrening for gruppene i turnforeninga, gymnastikksal for skulane, berre for å nemna nokre av aktivitetane.

Det var ikkje berre turnarane som nytta "Fjellheim" til innandørs trening. Alle gruppene hadde vintertrening i storesalen, og ofte vart også scenen nytta. Etter fotball og handball-treningane måtte vaktmeisteren gå faste rundar for å retta opp "skadane".

På kinodagane fekk ofte vaktmeisteren hjelp med å setja inn stolradene. Dei som hadde treningstid før "filmen", tok eit tak mot at dei fekk litt ekstra treningstid.

Dans i "Fjellheim"

Mange kjenner "Fjellheim" frå dei populære dansetilstellingane. I mange år gav dette sikre og store inntekter for foreningane. Når økonomien i turnforeninga var vanskeleg, og det var han ofte, såg ein alltid fram til neste gong dansen skulle arrangerast av vår forening. Det er ikkje å ta for hardt i at dansane i "Fjellheim" heldt liv i begge foreningane i mange år.

"Kulturhus"

Ut på syttitalet var bygningen sterkt prega av mange års manglande vedlikehald og opprusting. Noko vart gjort, og det førde til at foreningane fekk stor gjeld.

Dei driftige Fritioarrangørane sørgde for at "Fjellheim" fekk ein liten renessanse frå 1978. Det sterkt medtekne huset sto atter i sentrum for kulturaktivitetar. På ein måte var "ringen

slutta" for denne ærverdige bygningen.

Gjelda på bygningen var imidlertid tyngjande, og det var berre eit tidsspørsmål kor lenge foreningane kunne stå som eigarar. I 1989 kjøpte Os kommune "Fjellheim" for 2.5 mill. kroner. "Fjellheim" problemet som hadde ridd laga som ei mare i mange år fekk ein lukkeleg slutt.

Både for laga sin del, og for Os kommune var dette ei fornuftig løysing. Innetter i Os Turn var det, naturleg nok, turngruppa som ikkje likte tanken på å selja "Fjellheim". Eit hus med større "sjel" kan ein knapt finna i Os. Sterkt kjensleprega diskusjonar gjekk høgt i styreromet til turnforeninga i denne perioden.

I dag nyttar turngruppa eit nyoppussa "Fjellheim" til treningslokale, så alle band er likevel ikkje brotne.

Gamle band

Eit nær 80 år langt samarbeid mellom musikkforeninga og turnforeninga var over. Litt av det gamle heng framleis att. Kvar 17. mai tek dei to laga oppstilling utanfor "Fjellheim". I eit eige tog går laga saman ned til skuleplassen for å slutta seg til hovudprosjeksjonen. I 17. mai toget går laga slik dei alltid har gjort: Musikkforeninga spelande framføre turnforeninga.

Ny treningshall?

Når gjelda på nær 1 mill. var betalt, fekk foreningane utbetalt 750.000. - kvar. Os Turnforening vedtok samstundes at pengane, som no er på over ein million, skulle nyttast til utbyggjing av idrettsanlegget på Kuventræ, i første rekkje ein treningshall. Dette vert det neste prosjektet som Os Turnforening tek fatt på. Jubileumsåret 1995 skulle vera eit høveleg tidspunkt å opna neste treningshall på Kuventræ.

Biblioteket – kjelde til trivnad og kunnskap

av Elisabeth Bochkon Tøsdal

Os folkeboksamling er ikkje ei nyskaping som mange kanskje trur. Den har ei spanande historie og har hatt eit omflakkande liv, fram til den no har fått ein stad som vel må reknast som permanent.

"...I desse dagar då mange menneske må spara kvar einaste dag, har eg funne ei gullgruve: Biblioteket! Dit kan ein gå om ein er aldri så blakk. Eg låner med meg store bokstablar heim, les dei, og eg synest eg får nye vener i kvar ei bok. No er det ikkje ei helg utan at eg sørgjer for "bibliotekvarer", og dermed synest eg at livet er både rikt og spanande..."

Dette lesarinnlegget sto i eit vekeblad for ei tid sidan. Innsendaren har funne vegen til biblioteket, og ho er ei av mange som nyttar seg av det offentlege servicetilbodet som biblioteket er.

Bokåret

I år er det 350 år sidan den første boka vart trykt i Noreg. Første trykksaka som vart laga på norsk jord var: "En Ny Almanach/paa det Aar effter Jesu Christi Fødsel 1644". Denne vesle boka er ein kalender på 47 små sider med datoar, enkle teikn og spådomar. Det er tatt vare på eitt einaste eksemplar av ho. Sjølv om trykkesnikken var utvikla, gjekk det endå 200 år før boktrykkarkunsten for alvor slo gjennom i Noreg. Seinare har vi raskt innhenta det forsømte, og som bokproduserande land er vi no fullt på høgde med utviklinga elles i verda.

Det fanst ikkje mange bøker i Os-bygda på 16- og 17 hundre-talet. Presten var den einaste ein med visse veit hadde nokre bøker. Eindel av prestane hadde gilde og store boksamlingar - med omlag berre vitskaplege og kyrkjelege bøker. Dette var bøker berre prestene kunne ha glede av.

I 1740-åra vart det skule i bygda. Å læra borna å lesa var ei av hovudoppgåvene skulen hadde, - men det gjekk ikkje fort! Ettersom folk flest ikkje kunne lesa, var det naturleg nok dårleg med bøker i bygda. På 1800-talet vart lesekunsten meir ålmenn, og no kom det ei og

anna bok i husa, mest vanlege var huspostill og salmebok.

Utover landet organiserte prestar og opplysningsmenn lese-selskap og boksamlingar. Det Kongelige Selskab for Norges Vel heldt fram med arbeidet, og menn som Henrik Wergeland, Ole Vig og Eilert Sundt ivra for å oppretta folkeboksamlingar. Folke- opplysningsarbeidet var ein del av kampen for demokrati og nasjonalt sjølvstende, og "Almuebiblioteka" var ein av grunnsteinane i dette arbeidet.

Os Sogns Almuebogsamling

"Os Sogns Almuebogsamling" vart skipa i 1828 etter initiativ frå presten i Os, Andreas Undal Jersin. For 35 dalar og 90 "skjeling" som skulemeistrane samla inn, vart det kjøpt 48 bøker. Dei fleste gardbrukarane gav ei ort, nokre av dei "beste" bøndene gav to-tre ort kvar, og presten, klokkaren og "proprietary" Nils Leganger på Molda gav ein heil dalar kvar. Som lagsmenn og låntakarar meldte det seg 44 mann(!). Stor-parten av dei var gardbrukarar, men det var også nokre husmenn og "lauskarar" med. Den første bokstamma inneheldt halvparten religiøse bøker, resten jordbruksbøker, nokre få forteljings-bøker og dei norske kongesagaene. Utvalet var nok representativt for dei fleste folkeboksamlingane rundt om i landet på den tida. Det vart laga ein formålsparagraf for drifta av boksamlinga: "At indkjøbe og udlåne saadanne bøger, som kan tjene almuen enten til opbyggelse eller utvidet kundskab i bondestandens næringsvei eller almindelig for ham passende oplysning, eller behagelig eller lærerig underholdning, alt efter biskopens og sogneprestens samtykke og veiledning". Nils Leganger på Molda vart den første styraren av boksamlinga, og han heldt også husrom for bøkene. Etter 25 år, i 1853, overtok kommunen boksamlinga, og ein rekna då at samlinga var tryggja levekår for framtida.

Boksamlinga heldt i mange år til i prestegarden, men etter å ha vore på flyttefot fleire gonger, fekk ein i år 1900 rom i kommunehuset (no "det gamle kommunehuset").

Utlånsrommet i det gamle kommunehuset. Bibliotekar er lærar Katrine Kronstad. Biletet er truleg tatt i 1928.

Løyvingane til boksamlinga veksla, og utlånet gjekk opp og ned ettersom det vart kjøpt inn nye bøker eller ikkje.

I 1931 hadde boksamlinga i alt 1.982 bøker til utlån. Utlåns-reglane fastsette at kvar låntakar måtte betala 50 øre i årspengar, og det var lov til å låna 3 bøker om gongen. Berre to av dei kunne vera romanar!

Skuleboksamling i spiskammerset og folkeboksamling i telefonkiosken

På 1940-talet går det fram av ein inspeksjonsrapport at bok-samlingane ikkje var så høgt prioriterte i Os: "Bøkene er i dårleg stand, og det er liten aktivitet. Skuleboksamlinga er plassert i spiskammerset på skulen". Det var nok ikkje berre kokebøker som sto der, men det var tydelegvis smått om både rom og bøker! I eit brev til bibliotekinspektøren vedkomande planar om nye biblioteklokale i Os, kan vi lesa: "... det byggjest no ny telefonkiosk på Os, og me vonar å få overta den gamle til folkeboksamling!". Det høyrer ikkje ut som om det vart stilt særleg store krav, sjølv om det her var snakk om telefonsentralen, og ikkje ein vanleg telefonkiosk.

Til liks med andre boksamlingar freista Os folkeboksamling eit nomadetilvære, stadig på flyttefot, frå og til mindre bra husvære. I 1992 flytta biblioteket inn i ombygde og nyoppussa lokale i Bhus-fabrikken, der både storleik og standard er betre enn nokon gong. Lokala er lyse og trivelege, og det er rom for ulike aktivitetar.

Biblioteket - ein oase i kvardagen

Biblioteket er ikkje lenger ein stad der det skal vera heilt stille, der lånarane kviskrar ønskja sine til ein bibliotekar, som så stiltrar seg langs reolane og finn fram ei støvete bok! Det er ein levande møteplass der folk kjenner seg heime, - og det er lov til å snakka høgt!

Biblioteket er også staden for dei som treng arbeidsro og vil konsentrera seg om eit emne. Lesesalen er ein roleg arbeids-plass med lese-plassar for skulelevar, studentar og andre, og her kan ein bruka ulike leksika og oppslagsbøker.

Biblioteket abonnerer på fleire aviser og rundt femti tids-skrifter av ulike slag; alt frå Håndarbeid, I form, Fotball og Bonytt til Kapital, PCWorld, Villmarksliv og Syn og segn. Tidsskrift kan ein og låna med seg heim..

Om formiddagen står kaffikanna framme, så dei som ønskjer det kan drikka formiddagskaffien på biblioteket medan dei les dei siste avisene.

Nærbibliotek i krinsane

Os folkebibliotek har fem filialar rundt om i kommunen. Lysefjorden, Nore Neset, Søre- og Nore Øyane og Søfteland har alle kvar sitt nærbibliotek. Dei fleste av desse avdelingane vart skipa som sjølvstendige boksamlingar, og vart organiserte som filialar under Os folkebibliotek først på 1970-talet.

"Reklameplakat" frå 1950-åra. Fotografi frå Lysefjorden folkeboksamling. Personane er Malvin Søvik, Ingrid Engelsen og Rikard Sperrevik.

Kvar av filialane har ope berre få timar, ein dag for veka. Men dei fleste filialane er, trass i den korte opningstida, mykje brukt. Folk kjem gjerne til filialen for å låna bøker og for å slå av ein prat!

Gratisprinsippet

Som nemnt tidlegare kosta det 50 øre i årspengar å låna bøker i 1930-åra. No er bibliotekdrifta styrt av norsk lov, og i biblioteklova blir det slått fast at biblioteket sine tenester skal vera gratis. På biblioteket kan alle, uavhengig av økonomisk situasjon, få nytta godt av tilbodet.

Drivkrafta bak biblioteka er nok framleis folkeopplysningstanken, og biblioteket si oppgåve etter lovteksten er å ha eit allsidig og oppdatert tilbod. I tillegg til dei gamle klassikarane vert det stadig kjøpt nye bøker, - både norske og utanlandske, både fagbøker og skjønnlitteratur. Biblioteka er organiserte i eit nettverk som er samansett av fagbibliotek og folkebibliotek i inn- og utland. På det viset kan eit kvart bibliotek skaffa sine lånarar litteratur som ikkje finst i egne hyller.

Leksikon for sunde og syge

Biblioteket skal tilby aktuell litteratur, det skal ikkje vera eit museum med bokstøv og gamle bøker. Men dei gamle bøkene er med og fortel historia om bygda og dei som levde her før oss.

Her i Os har ein difor tatt vare på mange av dei eldste bøkene i samlinga. Dei er slitte og ikkje heilt utan støv, men det er spanande å sjå i dei: "Leksikon for sunde og syge" frå 1895 er ikkje av dei eldste, men det er interessant å sjå kva for råd dei fekk mot ulike sjukdommar i tida før århundre-skiftet!

Ei bok frå 1871, som tydeleg er mykje lesen, er "Johannes Gothner's Skatkiste, indeholdende bibelske Betragtninger paa hver Dag i Aaret, ledsagede af opbyggelige Psalmer, til Fremme af Husandagt og Guds frygt". Ho er ei av dei mange religiøse og "opbyggelige" bøkene i samlinga.

Ein kuriositet er også ei lita bok om ekteskapet frå 1791, skriven "af Norske Embedsmænd". Ho har følgjande fantastiske tittel: "Ægteskabet, Hæderligt hos Alle,

kostbart i sig selv, frit fra alt andet Forbud og Paalæg, al anden Byrde og Besværing, end dets Allerhøieste Stifter har paalagt det, i Andledning af Forordningen af 4de Augusti 1788 og dens Monitorium af 18de Junii 1791, til At fremstille igien for Lyset denne guddommelige Stiftelses reene Lærdom, Hellighed og Lyksalighed".

Tran og bøker

Litteraturen er til god hjelp både i utdanning og fritid, og det er viktig å starta tidleg i livet. Det har aldri vore så mange gode barnebøker som no, - og det har aldri vore så mange lesehestar! Ungane er flittige bibliotekbrukarar. Dei kjem til biblioteket, aleine eller i flokk, og dei yngste kjem saman med foreldra. På biblioteket kan dei bla i bøker eller spela spel, og sjølv sagt kan dei låna bøker med seg heim. Barn likar best å lesa bøker med spenning og humor, og dei likar å lesa bøker om verkelege ting; såkalla faktabøker.

Les for meg! Dei fleste har nok høyrte denne setninga, og det finst vel ikkje noko som er koselegare enn å sitja tett saman om ei bok?

Når vi gir barna, både små og store, ei lesestund på senga om kvelden, då gir vi dei inntrykk som varer. Dei får noko som er viktigare enn dyre leikar og fine ting!

For å veksa treng vi næring både for kropp og sjel, - kort og godt kan det samanfatast i slagordet: "Gi barnet ditt tran og bøker!"

Biblioteket har biletbøker og andre bøker til høgtlesing, - og ein er ikkje redd for slitasje på desse bøkene! Bøker er ikkje til pynt, dei skal brukast.

Lytt til ei bok

For barn og vaksne kan biblioteket også tilby lydbøker og storskriftbøker. Så sjølv om synet sviktar eller leseevna av ulike årsaker er nedsett, kan ein hyggja seg med ei bok. Lydbøker er òg fin underhaldning på bilturar eller når ein driv med ulike gjeremål!

Investering i framtida

Biblioteket er ein etablert og tradisjonsrik kulturinstitusjon, men i eit samfunn i utvikling står biblioteket framfor andre utfordringar i dag og i åra framover enn for 15 - 20 år sidan. Den gode romanen er aktuell som aldri før,

men i tillegg er kravet om spesiallitteratur aukande. Folk veit meir og vil veta enno meir. EDB-alderen opnar for nye og effektive hjelpemiddel, og ved hjelp av desse vil ein kunna søkja i databasar for å henta informasjon og kunnskap. Sjølv om gratisprinsippet rår, er det ikkje gratis å driva bibliotek. Men det er ikkje tvil om at satsing på eit godt bibliotektilbod er ei investering i framtida!

Kjelder:

Tveit, Nils:

Os; eit utsyn over Osbygdi frå gammal tid til no. B.1. 1932.

Eide (no Lunde), Anna Margreta:

Bibliotekvesenet i Os kommune. Historikk og aktuell stode. (Hovudoppgåve SBS 1872).

Andreassen, Trond:

Bok. Norge; en litteratursosiologisk undersøkelse. 1991.

Haust

av Annanias Skorpen

*No er det haustartider
med skodd og himmel grå.
No gulnar lauv i lider,
no visnar kvart eit strå.
Men grøda er i løda,
vår Gud gjev signa år.
Me ottast ei for føda,
me takkar Herren vår.*

*Um skodda grå oss tyngjer,
so har me sol i sinn.
Vår lov til Gud me syngjer,
me veg i myrkret finn.
Me veit at ljose dagar
på ny vil landet nå.
Me trur at Gud det lagar,
at våren me får sjå.*

I 1992 flytta biblioteket inn i nye lokale i Bhus-fabrikken. "Flyttefolk" er her dei tilsette: Åse Gjerde, Elisabeth Bochkon Tøsdal og Bente Aarseth Andersen.

(Foto:Os-og Fusaposten,Anne Margrethe M.Hjemdal).

BARNESIDER

av elevar i klasse 5 og 6 ved Nore Øyane skule

KALKULATOR- OPPGAVER!

Ting som går opp og ned:

Tast inn 5134 på ein kalkulator og sjå.

Tastar du inn 4909 på ein kalkulator får du namnet på ein kjend målar.

Tast inn 399375 og du får eit redskap.

Tast inn 37708134 og du får ei hyggeleg helsing.

VITS

Det var ein gong ein svenske, danske og ein nordmann som skulle symje om kapp til New York.

Først var det svensken, han symde 1 mil også drukna han, så var det dansken, han symde 2 mil og drukna, så var det nordmannen, han var 1 meter fra brygga i New York då han sa: Nei, no vil eg ikkje meir!

KJØKKENET

*Kaffetrakteren er ganske grei,
aldri sur aldri treg,
skulle ønske det var meg.*

*Kjøleskapet åpner munnen,
ut kjem brunost i kummen,
ganske godt i grunnen,
når du putter det i munnen.*

TO ORDTAK

1. Det gjer ikkje meg noko, sa mannen, bikkja beit ham i trebeinet.
2. Same kor ein snur seg så er rompa bak.

GÅTE

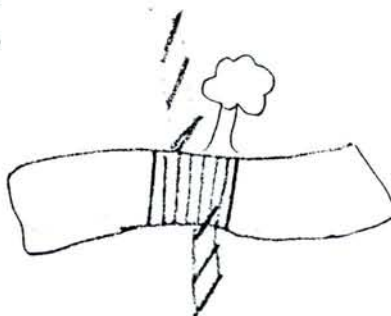
På kvafor måte er skinnet til oksen viktig?

Svar: Den held oksen saman.

REBUS

÷ H + E

÷ ST

+ E

JULEFERIE

KVA BLIR DETTE?

4 x 0 x 2 x 3 x 10 x 8 =

Svar: 0

DIKT

*Vinteren er her
snøen er kommen
fuglane er reist
hausten er kommen*

VITSAR!!

Det var ein gong ein tyskar, ein franskmann, ein nordmann og ein svenske som skulle opp i ein luftballong. Men då dei kom opp i lufta, byrja ballongen å sekka, og tyskaren gjekk fram og sa: "Alt for Tyskland", så hoppa han. Men framleis gjekk dei ned, så da gjorde franskmannen det samme som tyskaren: Gjekk fram, sa "Alt for Frankrike" og hoppa. Og då gjekk ballongen opp att. Men etter 5 min. byrja ballongen å sekka igjen. Då gjekk nordmannen fram og sa: "Alt for Noreg", og så heiv han svensken utfor.

-Doktor, doktor eg trur eg er ein hund!
-Nå, nå, sa legen. Sett deg ned i stolen så kan vi snakke om problemet!
-Nei, det kan eg ikkje, for eg har ikkje lov til å sitja i møblane.
-Neivel, sa legen. Kor lenge har dette pågått?
-Heilt sia eg var kvalp, svara mannen.

Toppen av sjølvsikkerhet?
-Å reisa seg i hengekøya.

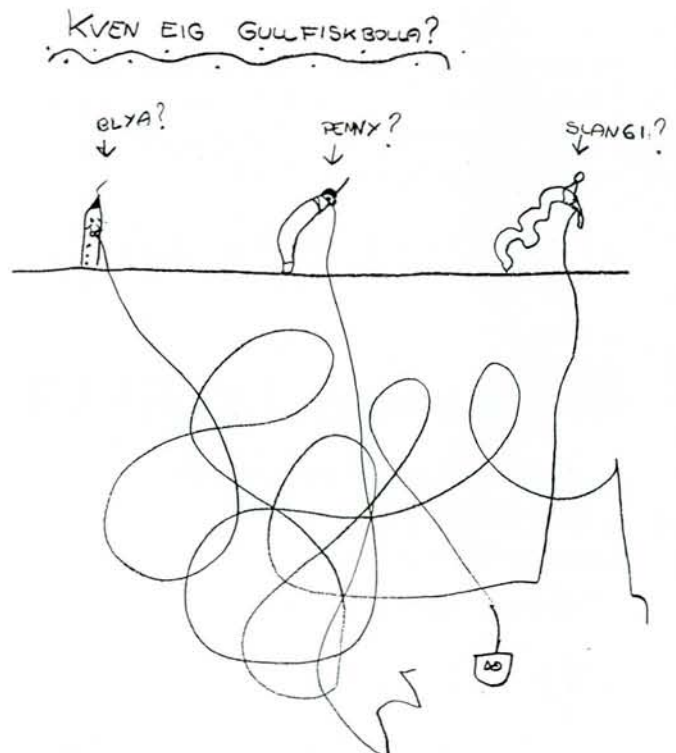
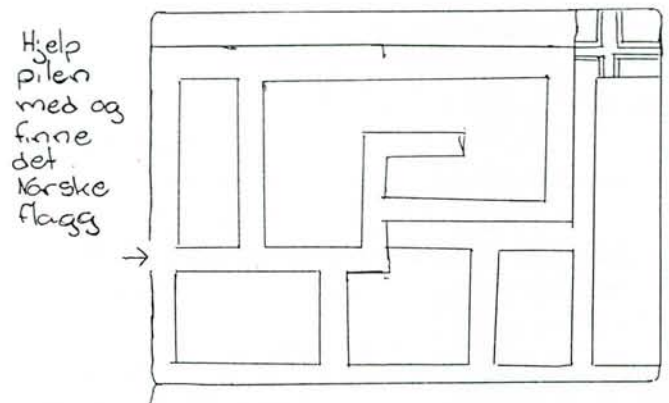
GÅTE

Korleis vil ein hest bli sjåande ut dersom vi kledde han ut med ein doring og litt sot?

Svar: Som ei sjakkbrikke!!!

SPØRSMÅL OG SVAR om islandshesten

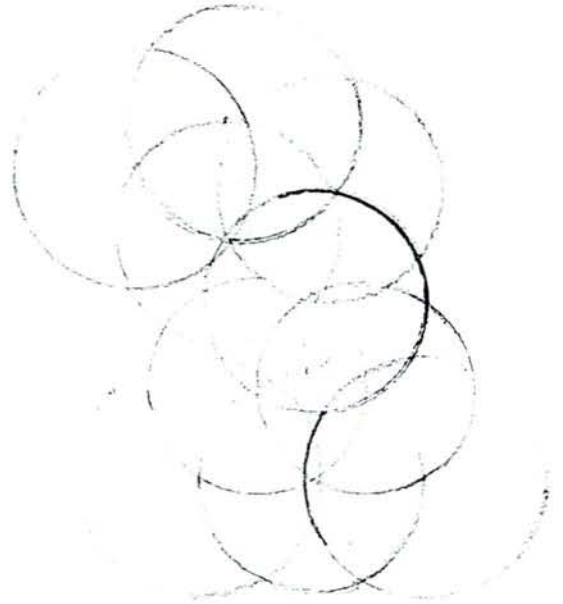
1. Kor lenge har Islandshesten vore raserein?
2. Når kom dei fyrste ponniane til Island?
3. Kor mange Islandshester fins det i Noreg?
4. Kva heiter den foreningen som arbeider for å fremje avl av Islandshesten?

NOREG RUNDT

1. I kva fylke ligg Minnesund?
2. Kor ligg Dividalen?
3. I kva fylke ligg Kongsvinger?
4. I kva fylke ligg Jøssingfjord?
5. Kor ligg Jomfruland?
6. Kor ligg Norsk Hotelfagskole?
7. Hva heiter Noregs eldste glassverk?
8. Hva heiter skogstrekningen mellom Kongsvinger og Notodden?
9. Kor ligg Jernbanemuseet?
10. Kor ligg Erkebispegården?
11. Kor er Kings Bay?
12. Kor ligg Asmaløy?
13. I kva fylke ligg Askøy?
14. Kor ligg Austråt?
15. I kva for ein kommune på Helgelandskysten ligg storgarden Tjøtta?
16. Kor ligg Gryllefjord?
17. Eit av verdas største kjende petroleumsfelter under havbotnen er i Nordsjøen? Namnet?
18. Nemn dei tre største breane i Noreg?
19. Kva heiter det nest høgaste fjellet i Noreg?

KOR MANGE RINGER

svar side 23

REBUS
Svar : SKJEGG

SPØRSMÅL OG SVAR

1. Kva heiter den djupaste innsjøen i Noreg?
2. Kven samla Noreg til eit rike?
3. Kor mange byar er det i Møre og Romsdal?
4. Kor lang er Sognefjorden?
5. Kva er det største fylket i Noreg?
6. Grensar Noreg til Danmark?

VITS

Det var ein mann som stilte i retten for tjuveri, men han nekta plent.

Dommeren: Har du stole før?

Mannen: Nei, dette var første gongen.

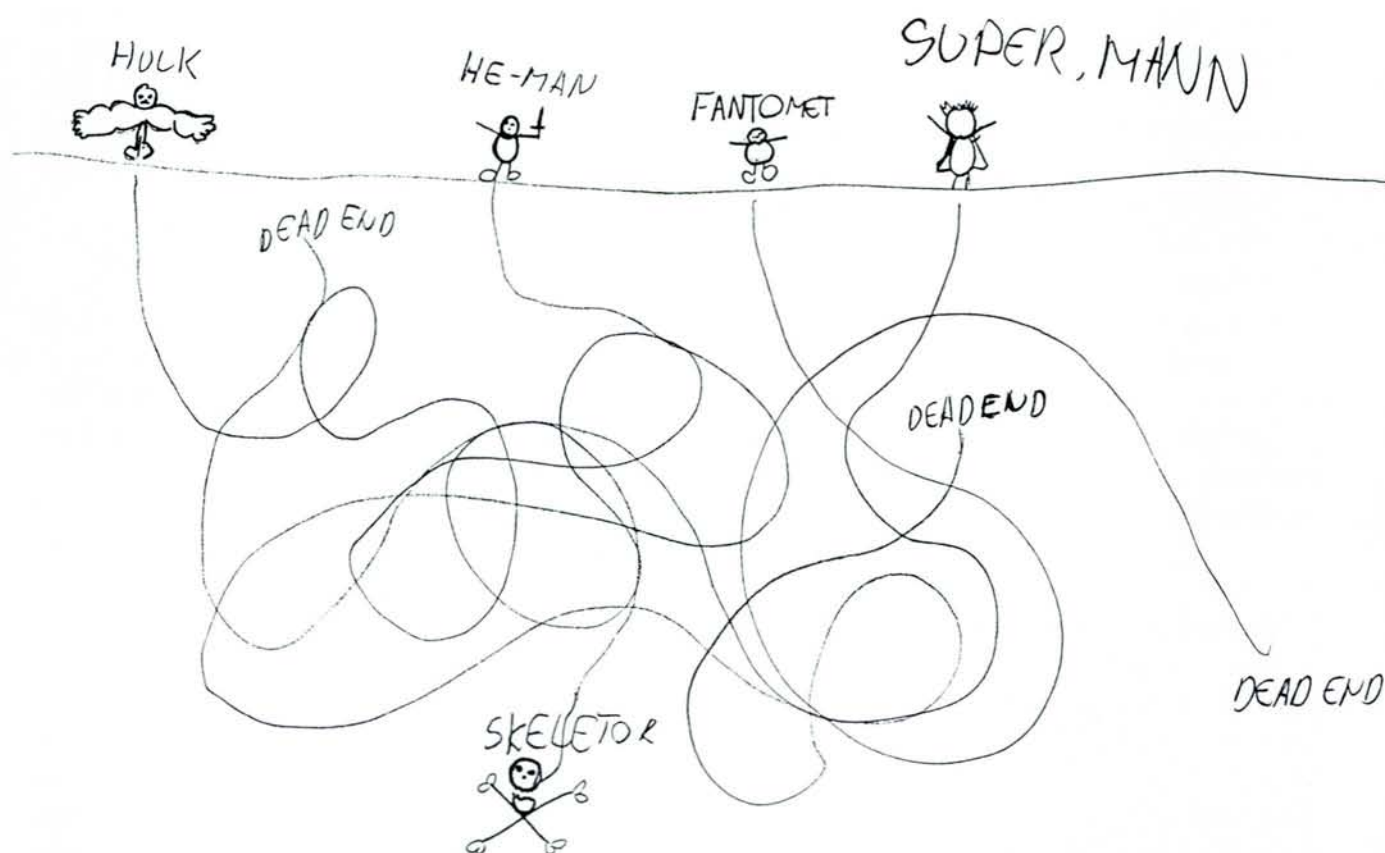
Svar: 1: Horningsdalsvatnet
2: Olav den Heilage
3: 3
4: 220 km.
5: Finnmark
6: Nei

HOVUDSTADAR

Kva heiter hovudstaden i NOREG?
Kva heiter hovudstaden i ENGLAND?
Kva heiter hovudstaden i FRANKRIKE?
Kva heiter hovudstaden i SVERIGE?
Kva heiter hovudstaden i AUSTRALIA?
Kva heiter hovudstaden i FILIPPINENE?
Kva heiter hovudstaden i JAPAN?
Kva heiter hovudstaden i THAILAND?
Kva heiter hovudstaden i SRI LANKA?
Kva heiter hovudstaden i IRAK?
Kva heiter hovudstaden i FINLAND?
Kva heiter hovudstaden i SPANIA?
Kva heiter hovudstaden i PORTUGAL?
Kva heiter hovudstaden i IRLAND?
Kva heiter hovudstaden i ISLAND?
Kva heiter hovudstaden i ITALIA?
Kva heiter hovudstaden i HELLAS?
Kva heiter hovudstaden i SOMALIA?
Kva heiter hovudstaden i USA?

Finn rett land

COLOMBO
LISBOA
WASHINGTON
OSLO
BANGKOK
LONDON
DUBOA
CAMBERA
PARIS
BAGDAD
MANILA
TOKYO
STOCKHOLM
HELSINKI
REYKJAVIK
MADRID
ATHEN
ROMA
MOGADISHU

Rødli-kongen

Dette stoffet er samla av elevar ved Samdal skule. Det har tidlegare stått i Fana Mållag sitt årsskrift FANAJUL-85. Rektor ved Samdal skule har gjeve løyve til å ta det inn.

Årsaka til at me har bede om dette, er at Raudli-stova no er atterreist på dei gamle tuftene i Rødli. Stoffet er såleis høgst aktuelt i desse dagar.

Bøsæter (Raudlidi)

Lars Olson Mo frå Kvam f. 1777, som før hadde vore paktar på Strandebarm prestegard, festa "en plads i Friskogene" og rydda og bygde her i 1814.

Han gifta seg i 1809 med Guro Håkonsdr. Nettelandsaugen frå Kvam. Dei fekk i alt 8 born, 4 gutar og 4 jenter. To av jentene døydde unge. Mellom borna var det ein gut som heitte Håkon, f. 1813. Lars dreiv med jakt og fiske.

Bøsæter (Friskogane)

Bøsæter er skoglandet ikring dei to Raudlivatna, og går frå Gåssandvatnet nordaust mot Fanagrensa og Midtsæterfjella.

Det har namnet etter Bøsættet, som ligg i austkanten av desse skogane ved overgangen til Krokvatnet. Det har ikkje vore gamle gardar her, men berre stolar. Første busetnaden kom her i 1816 då Raudlidi vart rydda.

Lysekloster eigde desse skogane, og dei vart først matrikulert og fekk serskilt gardsnr. i 1872 med desse bruks-namna : Bøsættet, Saueskori og Sagelidi (fossefalli). Staten kjøpte det heile i 1872 og 1873, men selde Hatlelidi att til brukaren i 1910 for 1500 kr. Staten eig framleis resten.

(Frå Os saga bd. 2)

Håkon Larsson Raudlidi = Rødlikongen

Håkon festa bruket etter faren. Han gifta seg med Marta Larsdr. Røykenes i 1850. Dei fekk tre born, tre jenter: Guro, Kristi og Marta. Håkon var også jeger og fiskar, og han dreiv med treskoarbeid.

I den vesle stova dei budde i der inne i skogen, var det eit lite vidauge med ruter i bly. Håkon laga det slik at han kunne opna ei rute,

og når hjorten strauk framom, som jamt hende, skaut han gjennom stoveglaset.

Soger om Håkon

Det blir fortald mange soger om Håkon og hans "kongerike" i Friskogane, t.d. desse som eldre menneske i Samdalen har høyrte om denne mannen.

Ein haust var to av verane hans komne bort til Heggland i Hegglandsdalen, og då han skulle leie dei heimatt, sette verane "bukkebein" og ville ikkje gå. Håkon ville ikkje tratla med verane, men slengde dei opp på ryggen og bar dei heim til Raudlidi. Turen tek 3-4 timar.

Eingong var Håkon i byen for å handle. Han hadde med seg tresko, kjøt og sopelimar m.m. Desse varene selde han til ein kjøpmann ute på Bryggen, og heimatt skulle han ha med seg mjøl. Det var mange til stades i handelsbua, og medan dei var der, ville kjøpmannen ha litt moro. Han sa at den i bua som kunne bere ein sekk mjøl (100 kg) etter tennene opp ei bratt trapp, skulle få heile sekken med seg heim. Det var nok mange som kunne ønske seg 100 kg mjøl, men kreftene strakk ikkje til. Håkon ville òg prøve seg. Han beit godt tak i sekken og lyfte han opp. Deretter gjekk han baklengs oppover trappa. Og sekken var hans.

Her ei soge på fanamål:

Rødli-Håkon vidle bryggja julaøl eit år. Men da gamla bryggjekare han hadde, va so tongt å uhamsele, so han kobm på at han fekk åv å låna seg eit. Han tok me seg sledn å for idnøve te Samdalsgarane. Bryggjekar fekk han låna, å heimatt bar da i månasjene utpå natte. Han va kobmen innpå sissta vatne då da hende. Eit långdreie ul kobm skjeranne frå norsio tå vatne. Detta va ulven, da forsto han. Han vart so fælen at håre røyste seg onna skjidnhuo. Beiste va sju i tale, såg han. No va goe rå dyre. So fort han kudne, fekk han kvølvd bryggjekare øve seg. Da kobm vel me han va liten tå vekst. Ikkje før va han kobmen onna før ulvane va øv`an, å tok te å grava ront kare so snødn fauk. Te adl lokka hadd`an litlækse me seg. Han fekk lirkene frabm å smeiste tē kvar gong

ein ulvafot kobm idnonna. Då beiste kjende blolokte, vart dei spikjanne galne å kasta seg øve dei so va såra. Te slutt låg dei daue på isen, so nær so ein. Han ulte fælt å sprong te skogs.

Soleisna berga Håkon live. - Sio den gongjen har vatne vorte kadla Ulvavatne.

Hans siste dagar

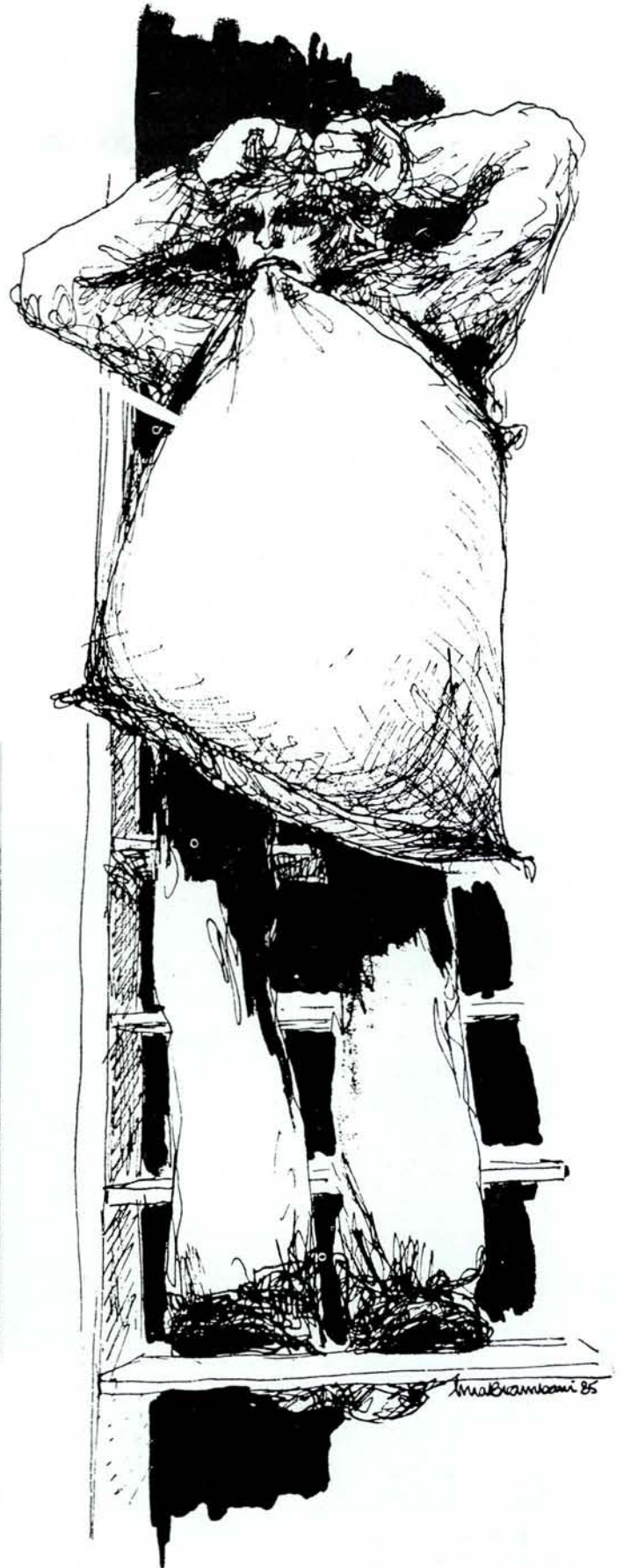
På sine gamle dagar budde Håkon i Salbuvik. Han lengta tilbake til dei stille skogane sine og til Raudlidi, den einsame plassen som då låg øyde.

Ein dag i 1894 tok han litt niste med seg og vandra tilbake til Raudlidi. Håkon var då 81 år gammal. Maten rakk ikkje langt, og han greidde ikkje meir å skyte eller fiske, og då det langt om lenge kom folk framom Raudlidi, hadde han vore 8-10 dagar utan mat.

Han ynskte å døy der inne i Raudlidi, men han vart teken hand om og ført tilbake til Salbuvik. Der døydde han seinare same året.

Den nyrestaurerte Raudlistova

Bunadsarbeid som heildagsyrke

av Oli Lilletvedt

Det er ei stor utfordring å gå over til å sy bunader som heildagsyrke. Tida vil vise om eg vil få nok arbeid. Men med den stigande interesse det er for bunadsbruk, også blant mannfolk, så skulle utsiktene vere gode.

Tanken og ønsket har vore der i mange år, men det at eg var utrygg på meg sjølv, at eg ikkje kunne klare dette, var for sterk til å sette i gang. Tilfelle gjorde likevel at eg for vel eit halvt år sidan bestemte meg. Eg søkte om eit års permisjon frå heildagsyrket mitt som aktivtør og gjekk over til nytt heildagsyrke, bunadsarbeid.

Det har ikkje vore vanskeleg å få arbeidsoppgåver. Etter å ha undervist på bunadskurs i mange år, er det mange som har fått kjennskap til namnet mitt, dessutan står det i kurskatalogar.

Dette har lenge ført til mange telefonar med spørsmål om eg har namn på nokon som syr bunader. Det har vore svært vanskeleg å gje til-

fredstillande svar, sidan det er få som syr. Eg syntes det var leit at folk måtte kave slik for å få tak i nokon til å gjere slikt arbeid. Det er difor med glede eg no kan svare at dette gjer eg.

Aller helst vil eg prioritere å lage mannsbunader, sidan dette er blitt svært populært dei siste åra. Det er svært få som vågar seg på å sy mansbunad for andre, for det krev meir tilpassing enn for ein kvinnebunad.

Mønster

For å kunne setje i gang må ein kunne lage mønster, sidan dette ikkje kan kjøpast i handelen. Ein må vite korleis det skal rettast på når noko ikkje passar, og ein må vere "pirkete" under sying.

Når eg skal lage mønster av ein ny modell, låner eg plagg og teiknar av mønster etter det. Eg må også finne ut om den modellen eg teiknar av, er rett å bruke vidare. Mønsteret må tilpassast kvar einskild person. Ut- og

Forfattaren i arbeid med å lage mønster

inntaking av mønster må ein òg vere trygg på. Det er dyre stoff og ein kan ikkje berre kjøpe nytt.

Eg brukar ein heil dag på å utarbeide mønster til ein ny modell. Då har eg gjerne fotografert og notert detaljer for sying også. Det må gjerast så grundig at eg ikkje treng å låne modell for kvar gong eg skal sy ein av same type.

Mange varianter

Bunadene har mange variantar både av stoff, farge og modell. Kvar vesle grend har gjerne ein liten spesiell vri på einskilde detaljer, og dette kan gjerne vere vanskeleg å finne ut av. I Hordaland har vi eit stort tal ulike bunader. Slik variasjon i bunadene innan same fylke finst det ikkje maken til i heile landet. Det er viktig å ta vare på alle desse variantane. Når kunden skal ta ut modell, må eg kunne forklare han om alle dei ulike val vedkomande har å ta standpunkt til.

Dei fleste trur at ein bunad frå t.d. Os er heilt bestemt og at alle skal vere like. Dei fleste blir overraska når dei kan velje og dei veit ikkje sjølv kva dei vil ha. Det er eit stort ansvar eg har når eg skal gje tilråding om val av

variant. Kundane stolar veldig på meg ved det endelege valet, for dei har ofte problem med å sjå dei ferdige bunaddelene klårt for seg. Kvalitet vil alle ha. Dette er plagg som skal tåle mykje bruk og vare lenge, gjerne i generasjonar.

Økonomi

Økonomi er også ein viktig del av jobben. Dette er ingen hobby lenger, eg skal leve av det. Det har vore vanskeleg å setje rett pris på min eigen arbeidsinnsats, før det verkar for dyrt. Eg har arbeidd mykje med å overtyde meg sjølv om at dette arbeidet er eit fagarbeid og skal verdsetjast ut ifrå det. Etter kvart har eg kunna avtalt nøyaktig pris for bunaden på førehand og då er det lettare. For å finne ut kor lang tid eg brukar, noterer eg tidsforbruk for kvar ting eg gjer. Ut ifrå ein fast timepris har eg då fått stykkpris. Så må eg sjølv sagt leggje til litt tid for telefonar, innkjøp, rekneskap o.l. Eg har også begynt å opplyse til folk som spør om hjelp til noko, at timeprisen min for konsulenthjelp er så og så mykje, slik at det ikkje kjem som ei overrasking etterpå. No spør kunden sjølv kor mykje han skuldar, utan at eg må be om det. Spesielt synest eg dette er

Kragelinning av mannsskjorte frå Os

vanskeleg til godt kjente, men alle forstår at dette no er jobben min.

Rekneskap

Å føre rekneskap er også ein del av jobben. Eg må no betale skatt og trygd som sjølvstendig næringsdrivande. Eg må rekne moms på varene mine, passe på å få kvittering på alt eg kjøper og spesifisere momsen på desse. Alt dette syntes eg verka svært vanskeleg til å begynne med, men etter kvart som eg har lært meg det, vert det stadig lettare. Dessutan, rekneskapsføring kan heldigvis kjøpast til ein pris som er å leve med. På etablererkurs i sommar fekk eg mykje nyttig lærdom og det auka sjølvttilliten min i forhold til å opprette eige firma. I løpet av kurset auka timeprisen min med kr. 20,-!

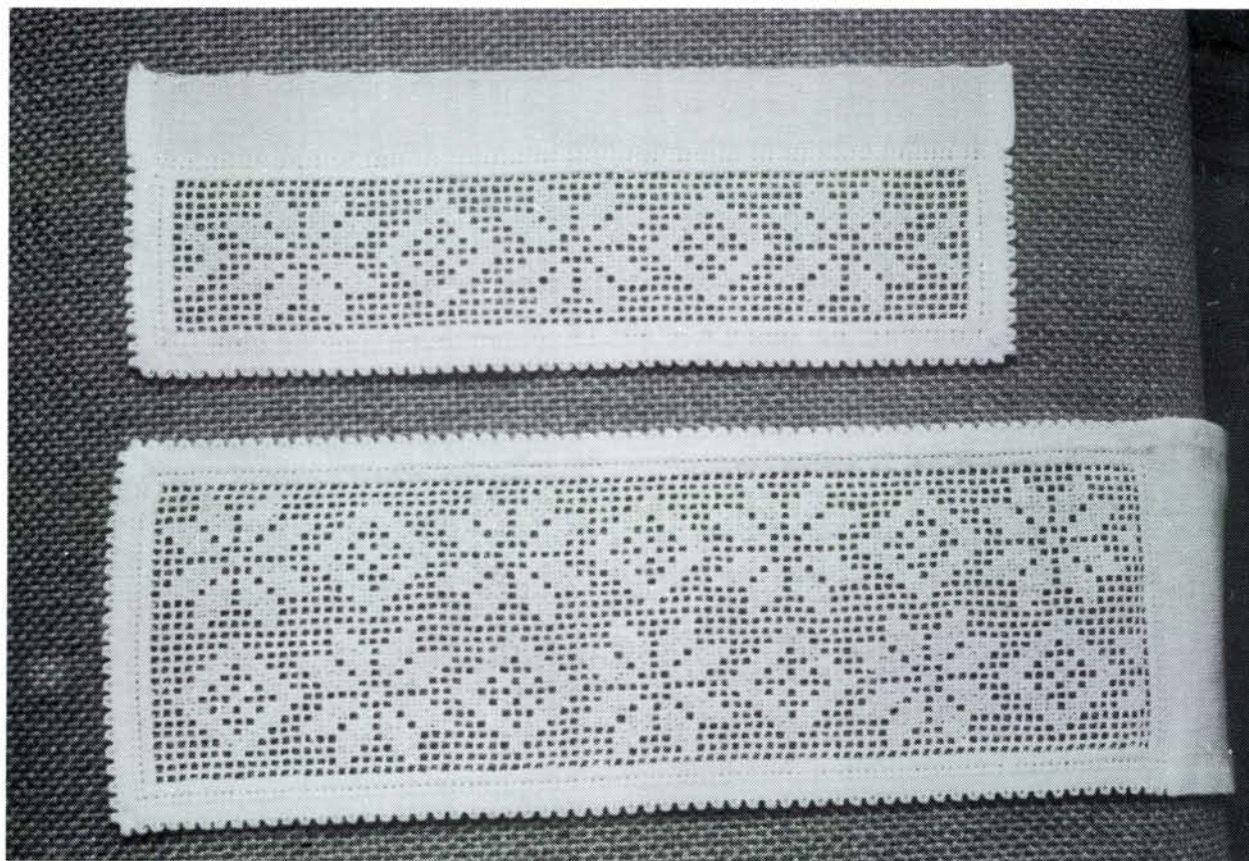
Systua er heime

Bunadsarbeid har vore hobbyen min i mange år. Eg har drive med bunadskurs i 18 år og vil halde fram med det, noko som også gir ei lita ekstraintekt. På kursa får eg dessutan dekkja behovet for å komme ut blant andre, sjølv om det kan vere svært hektiske timar. Rundt omkring i distriktet finst det også andre

med same interesse, som driv med bunads-
saum. Vi tar gjerne ein prat innimellom og
deler erfaringar i arbeidet.

Førbels har eg systua heime på eitt av soveromma. Eg brukar stova til klipping og til mønsterlaging, for til dette krevst det eit stort bord. Eg prøver og å samle opp desse arbeidsoperasjonane slik at eg tar fleire ting samstundes og deretter rydde det vekk for ei stund. Ønsket mitt er større plass, men prisen må vere lav. Eg kan godt tenkje meg å dele lokale med ein kollega. Då kan vi jobbe med kvar vårt arbeid, men støtte kvarandre når det trengst. Slik eg jobbar no kan eg styre mi eiga arbeidstid, noko som kan vere vanskeleg nok. Men jobbar eg mykje ein dag, kan eg ta det rolegare ein annan dag.

Det har vore viktig å komme meg opp om morgonen og starte med syarbeid istadenfor husarbeid. Dette er ikkje noko problem så lenge eg trivst så godt med det eg gjer. Eg koser meg med symaskinen og nyt dette å ha ro rundt meg når eg kan sitje og pirke med eit broderi eller annan handsaum. Eg jobbar godt utover kvelden, så det kan vere eit problem å komme seg i seng. Her er det eg må ta omsyn til familien og ta meg litt tid til den.

Bringelist og handlinning til kvinnebunad frå Os

Priviligert

Familien har vore positive til den nye arbeidssituasjonen min, og dei prøver å hjelpe meg så godt dei kan. Dei reknar ikkje med at eg skal bli rik på arbeidet, men vonar sjølvsgt at det skal bli litt lønn for strevet. Eg er svært privilegert som kan ta til med dette arbeidet utan å vere avhengig av full inntekt for å overleve. Eg kan også styre inntekta litt sjølv med kor mykje eg vil sy og kor lange arbeidsdagar eg vil ha. Til våren reknar eg med hardkjør og det har eg innstilt familien på. Sjølvsgt kan eg love mindre levering, men det er så kjekt at mennene er blitt så interessert i å få seg bunad. Dei fleste ønskjer å bruke bunaden 17. mai, og då må den vere ferdig.

Spanande framtid

Alle oppsparte pengar frå tidlegare er brukt opp til utstyr. Eg har også kunna investere litt i utstyr og stoff etter kvart som inntektene har kome. Lån prøver eg å unngå førebels. Då vil eg heller ta ut mindre i løn. Det trengst jo heller ikkje kjempedyre maskiner for å kunne produsere. Ny symaskin er det dyraste eg har kjøpt.

Noko støtte til etablering har eg ikkje fått, det er vanskeleg å få. Eg har søkt etablererstipend i fylket, fått avslag i år, og søkt på nytt i haust med betre og fyldigare utfylt søknad. Det blir spanande å sjå om nålauget opnar seg for meg.

Førebels har eg drive så kort tid at det er vanskeleg å seia korleis det går økonomisk. Det er gøy å jobbe slik synest eg, men endå er det for tidleg å seia om dette blir levebrødet mitt på heil dag i framtida.

Syng gjennom livet!

av Annanias Skorpen

*Syng kvar ein dag når til arbeid du går,
syng um enn dagen er grå.*

*Syng – og du kjenner at krefter du får,
snart ser du himmelen blå.*

Syng um det kveldast og soli går ned.

Syng når det lid i mot nott.

*Syng, og du kjenner ein lukkeleg fred,
gløymt er kvart sår du har fått.*

*Syng um enn nattskodda driv yver land,
syng um det gulnar på bø.*

*Syng, for du veit at ei skapande hand
atter gjev spirande frø.*

*Syng gjennom livet, og lukka du når
um du enn stupar til sist.*

*Songen gjev bod um ein komande vår –
solvarm og ljøs, det er visst!*

Samhald i heimen

av Annanias Skorpen

Tone: "Eg fekk så mykje gildt og godt"

*Du fagre land med fjell og sjø,
med skog og voll og blom på bø.
Og heimar små kring dal og strand,
du er vårt eige fedreland.*

*Her voks me opp hjå far og mor,
her fann me kjærleik varm og stor.
Her fekk me læra arbeidsglød
i sameint strid for dagled brød.*

*Og bestemor og bestefar
dei synte oss at dei som har
ei fjellfast tru, trass småe kår,
kann nyta sol og himmel klår.*

*Me takkar Gud for heim og land,
for fridom og for ættarband.
Gjev framgong fylgjer stor, små,
gjev samhald alltid leva må!*

Hesta - Majo

av Jimmy Øvredal

At det er mykje mellom himmel og jord som det ikkje er råd for eit stakkars menneske å forstå - er vel etter kvart blitt klårt for dei fleste. Men ikkje alltid nyttar det å fortelja sjølvopplevde hendingar til kven som helst. Då kan ein lett bli sett i bås med folk som går på temmeleg sterk medisn. Eg hadde vel skvotte stygt sjølv òg eit par gonger - hadde det ikkje vore for at eg på den tid kjende saga om hesta-Majo - slik nokre av dei gamle fortalde henne.

Ikkje som anna folk

Majo heitte egentleg Margrethe - men det vart sjølv sagt for tungt til kvardags. Eit ljosleitt og vakkert barn med to meir enn underlege auge. Alt lenge før ho tok til i skulen hadde dei lagt merke til at ho ikkje var som andre., - både heime på garden der ho høyrde til - og hjå "hittfolkjet" - ikkje minst. Det kroppslege var så visst i orden; det var ikkje noko som mankerte der, men ho snakka helst når ho var åleine - og ofte song ho; song åt blomane, makkjen og fuglane. Dei fortalde at sjølvaste svisvorto tagna når den klåre, enkle barnestemma til Majo spelte opp. Det var mest som om fuglane innsåg at her hadde dei ikkje stort å stilla opp med. Men i skulen ville ho ikkje syngja. Ho gjorde no forresten ikkje stort anna heller der, når sant skal seiast. Og etter kvart stakk hovuda seg saman og fann åt Majo. Men aldri tok ho igjen - berre rak unna på den skye, underlege måten sin. Dei vaksne snakka òg iblant: Det var synd i Majo; og det vart spekulert på kven ho hadde det etter -. Men heime hjelpste ho mora så det laut leggjast merke til, og då ho vart morlaus frami elleve-tolvårsalderen, tok ho i etter mora, og hjelpste faren og brørne både inne og ute. Eit eineståande kjering-emne, om ho berre hadde vore som anna folk, stakkar. Den uvanlege interessa og dei sterke kjenslene ho hadde for blomar, dyr og fuglar måtte vera ei slags oppsamling av den kjærleiken ho skulle ha gjeve til ein mann, meinte sume - som trudde dei visste noko om slikt.

Hesten

Men så var det ei lang, mørk natt at noko ikkje gjekk som det skulle borti stallen til Ingjedls`-Jo`n. Det var ei merr som ikkje fekk følet ifrå seg - og heldt på å setja til. Karane drog og kjempa, ropa og banna. Drukke litt hadde dei visst òg. Då var det at Majo brått stod der -.

"Dette er ikkje noko for ein jentunge;" sette Ingjedls`-Jo`n i - "du får ha deg heimatt og leggja deg - du kan ikkje gjera noko her sokorso!" Vanlegvis sa ho aldri noko - og tok aldri til motmæle. Men denne gongen var det nett som det vart knytt eit usynleg band frå den unge jenta til den stakkars følsjuke merra. "Eg kan syngja følet ut!" sa ho. Etter noko snakk og akkederer vart dei to naboane einige om at ho fekk få gjera det, så mykje ho drog seg heimatt.

"Kva får eg om alt går bra?" spurde Majo. Då var det nett som om Ingjedls`-Jo`n fekk noko uklårt og flakkande i blikket - men etter å ha sett ned på dei blodige og skitne nevane sine, sa han med høg og fast røyst - gjennom disen av sveitte og øldunst: - "Du skal få følet!"

Songen som fylgde, var så vakker som om ein heil himmel av kvite englar steig ned på det svarte telet. Merra slappa heilt av, og Ingjedls`-Jo`n vart fastande på fem minutt. Den bannande naboen vart fast bedehusmann etter denne hendinga, og slo etter det dei sa, aldri meir korkje kjering eller ungar.

Det var ikkje råd å skilja ord i den underlege songen - men tonen var så klokkerein at Ingjedls`-Jo`n seinare sa at det var ikkje berre det at han fraus på ryggen. Det voks ut hår over heile ryggen hans på ei einaste natt! Og følet vart berga - og etter nokre veker kom Majo og henta fangsten sin.

Større lukke - og reinare og sterkare kjærleik enn den som voks fram mellom dei to kunne det ikkje vera tale om eksisterte på jorda - ja, snautt nok i himmelen, var det dei som våga seg til å seia. Dei to åt i lag, leika i lag og sov i lag - i alle fall om sumrane, og ofte kunne ein høyra songen frå Majo langt ut i seinsumar-

kvelden. Noko av det underlege med denne songen var at han bar så langt. Det var mest som med buldringa til orrhanen om våren - som ikkje er stort sterkare om fuglen står og spelar like ved deg - enn når du står i tunet og høyrer på boblebuldringa eit par kilometer unna. Og var det noko Majo såg på, så låg mest alltid hestemulen på aksla og stirde same vegen.

Tragedien

Så kom det året som snudde opp ned på alt - slik åra gjer med menneskelagnader i blant. Hesten til Majo var blitt ein brukande hjelpehest på heimegarden, og Majo reine klypparen til å styra han. Men så var det at gamlemerra til Ingjedls`-Jo`n fór til slakt - og medan Jo`n venta på ny - og var hestalaus, var det han skulle ha heim noko ved innefrå ei bratt li dei kalla Hundhaugen. Han gjekk åt Majo og bad om å få låna hesten ein føremiddag; han syntest vel gjerne han åtte litt i denne hesten, kanhenda. Majo kunne godt få vera med - men styra ville han gjera sjølv; slikt var ikkje for ein sytten års jentunge inni det ulendet, som han sa.

Majo gjekk føre på heimturen, og Ingjedls`-Jo`n styrde hesten, som drog eit godt lass med olderstrongar etter drektet i den bratte lia. Midt i kvassaste Hundhaugen flaksa det brått ut ei kattugle og skræmde hesten - som gjorde eit rykk, slik at strongane valt utføre og drog drektet og hesten med. Hesten vart hangande utfor eit høse etter selen og drektet, medan strongane hang ned mot avgrunnen på hi sida av ei stor bjørk. Dei forferdelege, hjelpelause vrinskelydane han laga der, påstod dei var avgjerande for at Ingjedls`-Jo`n vart send til asylet seinare - for aldri å koma tilbake. Skrika frå hesten forfylgde han, sa dei, til han vart galen. Kva som skjedde inni Majo etter denne hendinga, er det ingen som veit. Men smilte og lo gjorde ho aldri meir etter den dagen, og songen hennar stilna for godt.

Situasjonen med hesten hangande over avgrunnen der inni tussa - liene var nemleg så totalt umogeleg at dei såg seg inga anna råd enn å skyta hesten til Majo - for å gjera slutt på pinslene hans. Men etterpå såg dei Majo gå langs vegen der inni Hundhaugen som om ho leita etter noko, kvar einaste dag. Alltid hadde

ho på seg den lange, blomstrete kjolen som ho brukte når ho og hesten var ute og leika - eller var på tur. Vêret var ikkje noko hefte; ho skydde korkje vind eller væte. Men ein kveld kom ho ikkje heim. Dei gjekk beint i Hundhaugen og leita der fyrst. Og det gjekk ikkje lange stunda før Majo var funnen. Ho hang i ein alm i kvassaste Hundhaugen - der ugla fauk ut. Det var endå taumane til hesten sin ho hadde brukt.

Det heile var meiningslaust sårt og syrgjeleg - og folk nikka og snakka i nokre veker, og visste som vanleg meir enn mykje om korleis stakkars Majo hadde hatt det. Det var nok ikkje så greitt, nei - i alle fall ikkje for henne, stakkar-.

Gjenferdet

Men utpå våren skjedde det ting som gjorde at Majo sitt namn kom på tungene til dei levande att: Nokre gutar i framslengs- alderen skulle på dans, og gjekk forbi Hundhaugen i skumringa. Like rundt haugen såg dei ei ung kvinne som gjekk føre dei. Ho hadde ein lang, blomstrete kjole på seg - med belte om livet - og langt, lyst hår. Dei hadde endå lurt på om dei skulle ropa på henne - men let det vera.

Litt lenger ute i terrenget er det ein haug som dei kallar Hønsahaugen. Då jenta kvarv over den, tok gutane og sprang innpå for såleis å vinna avstand - slik at dei kanskje kunne sjå om det var nokon dei kjende. Men då dei kom frampå haugen, var mennesket søkk borte, og dei lurte noko ubegripeleg på kva slag trollskap dette kunne vera.

Seinare kom historia ut - og dermed var det fleire som fortalde at dei hadde sett Majo. Kor mange som ikkje fortalde om det dei hadde sett, veit ingen. Alle hadde sett henne i same kjolen - med belte på. Aldri hadde ho sagt noko.

I fjorden under Hundhaugen ligg ein god fiskeplass. Dei næraste åra kom det fram at fleire hadde høyrte sår, klagande barnegråt oppe frå Hundhaugen når dei låg og fiska nedpå fjorden. Og alltid var det rundt midnattsleitet at lydane kom - serleg i mørke netter.

Forståsegpåarar og "alt-merkeleg-har-ei-naturleg-forklaring"-folka hadde sjølv sagt gode kort på handa her, som vanleg: Anten måtte det ha vore ei ugle oppi berget, eller så

var det folk oppi vegen som ville gje næring til det uforklarlege.

Så vart det bygd bilveg gjennom Hundhaugen - og store fjell-stykke vart sprengde vekk. Ras gjekk det stundom òg der inne i stupfene, og soga om hesta-Majo vart sjeldnare og sjeldnare å høyra. Men for nokre år sidan fortalde ein eldre mann meg om sitt møte med Majo.

Det var no helst "udramatiske greier" - mest identisk med andre, men for han var det dødsens alvor. Han hadde sett både den blomstrete kjolen med beltet - og det lyse håret. Men han hadde ikkje våga å fortelja det til nokon før. Og som han sa: "Kor mange trur du ikkje det er som held kjeft?"

Om eg sjølv har sett henne? Nei - ikkje direkte sjølv - enno. Men ein heilt påliteleg, nær slektning som aldri ville finna på å seia noko usant, hadde eit underleg møte med Majo for nokre år sidan.

Han kom køyrande utover ein sein kveld det hadde snødd ein god del, og fortel det med sine ord:

Like utom Hundhaugen fekk eg med eitt sjå ei ung, vakker kvinne som gjekk utover i same retningen som eg skulle køyra. Eg tenkte å stogga for å by henne plass i snøveret, men var redd eg ikkje ville kunne løysa bilen der i bakken om eg stogga - og køyrde difor fram til Hønsahaugen for å venta på henne der. Når ho så nådde meg att, ville eg spørja om ho skulle langt, for då kunne ho sitja på. Men det kom inga kvinne fram til bilen.

Eg bestemte meg då for å snu og køyra innatt for å sjå på fara i nysnøen, for såleis å finna ut kvar mennesket hadde kome frå - og kvar i svarten ho hadde vorte av.

Fara hennar hadde gått av vegen eit lite hundre meter før Hønsahaugen der bilen stod - og då eg fylgde dei den vegen dei kom frå, skvatt eg godt og kjende hjarta pikka meir enn tydeleg i kassen: Dei var planta attmed kvarandre midt i vegen - som om dei hadde falle rett ned frå ei grein - i kvassaste Hundhaugen. Innanfor fanst det ikkje far.

Ikkje så godt som ein stakkars mårkatt hadde våga seg ut i uvêret. Og eit år seinare fekk eg mitt møte med Majo: Ein mørk vårkveld eg var ute og prøvde meg etter pala og snadd, slitna brått snøret mitt utan rimeleg

grunn - på fiskeplassen i Aldalen. Samstundes hørde eg tydeleg gråt frå ei kvinne like over meg. Klokka var eitt, sumartid.

Kanskje vil eg få møta dette underlege mennesket som var så glad i hesten sin, ein gong der ute i den underlege, trolske Hundhaugen? Kanskje har ho ei soge å fortelja til alle oss kalde, vantruande som lever i overflods-samfunnet - men som ikkje har lært oss å kjenna gleda ved å syngja for mauren og makkjen - og ved å sovna ved ein mjuk hestemule -?

Vøringsfossen

av Annanias Skorpen

*Du konge blandt fossar i Hordaland,
du stor-fagre Vøringsfoss.*

*I tusen år har din rykande brann,
gitt vyrdnad og gleda til oss.*

*Der fri du deg stuper frå flogbratte fjell,
mot dalen, i regnbogeskrud!*

*Du syng, medan vassdråpar glitrande fell
mot jorda, med evighetsbud!*

*Bud om å vara Guds skaparverk,
vatn, lufta og jord!*

*Slik at den slekta som mognast vert sterk,
og njota kann livet som gror!*

*Fisken som vakar, og ringar slår,
fuglen som syng under kvelv,
angen av gras og blommar om vår,
susen frå skog og frå elv!*

*I dag står vår hovding frå Fossli for fall,
skal øydast av menneskehand.*

*Leidast i røyr og tappast ned,
tøymast i trelleband.*

*Kongen den fagre, som stuper seg fri
frå fjellet, mot dalen so trong,
skal missa si skrud, og armodsleg bli,
tagna skal Måbødals song!*

*Gjev at vårt Storting som ansvaret har,
tek turen til Vøringsfoss!*

*Høyrer kva fossen fortelja kann,
frå forntid og fram til oss!*

*Om landet der snøen var krit-kvit og rein!
Og lufta var fjellfrisk og blå!*

*Med isvatn som leska den tyrstande svein,
når glad han i fjellet fekk gå!*

Svar fra side 12

1. Akerhus
2. I Troms, øvre delen av Dividalen blei freda i 1971
3. Hedmark
4. Rogaland
5. Øy utafor Kragerø
6. I Stavanger
7. Nøstetangen Glasverk, anlagt 1744. Verket blei nedlagt i 1777 og verksem da øverført til Hurdalen glasverk.
8. Meheia
9. På Hamar
10. Trondheim
11. Spitsbergen, Svalbard
12. Hvaler kommune, Østfold
13. Hordaland
14. Ørlandet ved Trondheimsfjorden munning
15. Alstahaug
16. Senja, Troms
17. Ekofisk-feltet
18. 1. Jostedalsbreen 486 kvadratkilometer
2. Svartisen 221 kvadratkilometer
3. Folgefonni 172 kvadratkilometer
19. Glittertind, 2452 m.o.h.

Svar fra side 11

1. I omlag 1000 år.
2. Dei kom omlag i år 871 e.Kr.
3. Det fins omlag 5000 stk.
4. Norsk Islands hests forening (N.I.H.F.).

Når reiselysten veks seg stor
hos folk som bur ved Bjørnefjord,
kan dei alltid gå
til vårt reisebyrå.

OS REISEBYRÅ AS

POSTBOKS 260 – 5201 OS – TLF. 56 30 11 90
TELEFAX 56 30 27 01

SPARING MED GARANTERT BONUS

- gir både rente og bonus på
sparepengane dine!

- Minste innskot er kr 1 000,-.
- Bonus vert rekna av det opprinnelege innskotet og vert lagt til konto kvart femte år med stigande proSENTSATS.

Renta, som for tida er 7% p.a.,
vert vurdert den 1. desember
kvart år og ligg då fast dei neste
12 månader.

Etter 5 år får du
15% BONUS

Etter 10 år får du i tillegg
30% BONUS

Etter 15 år får du i tillegg
75% BONUS

Etter 20 år får du i tillegg
100% BONUS

SPAREBANKEN **VEST**
AVDELING OS

OSKRAFT AS

— Rein energi —

TLF. 56 30 03 00

Din lokale kraftleverandør

TREFF FOTO Flåten senter - 5200 Os
Telefon 56 30 11 69

Times levering av fargebilder

RAMMER

HI-FI - TV - RADIO

WALKMAN

FOTO OG VIDEO-KAMERA

Bohus

Telefon: 56 30 04 80

Total leverandør av finansielle tenester

K KREDITKASSEN
CHRISTIANIA BANK OG KREDITKASSE

Postboks 82
5201 Os

Kontoradresse:
Bjørnegården

Telefon:
56 30 07 80

Telefax:
56 30 27 37

S.W.I.F.T.:
XIAN NO KK BGO

Telex:
42 760 cbkbr n

K-telefon:
22 71 01 01

Blomar og planter
i store parti
me kjøper og sel
frå vårt gartneri.

a/s Lysand **GARTNERI**

SKEIE - Tlf. 56 30 55 10 Fax. 56 30 62 15

*Me har alt du treng som malar
når du eigenhendig balar.
Men me hjelper gjerne til
når du sleppa mala vil.*

MALERMESTER
ARNE STRØNEN

5222 NORDSTRØNO - TLF. 56 30 80 81 - BUTIKK: 56 30 11 80

OS MÅLLAG

SKIPA 1920

Styret:

Leiar: Reidar Bremerthun

Nestleiar: Bjørg Eide

Kasserar: Elfrid Moberg

Styremedl.: Anders Bjørkelo

Skrivar: Ruth Søviknes

Ta kontakt med eit av styremedlemene.

Osingar!

*Dersom du ikkje alt er
PAN-kunde, så bli det.
Prøv våre reisetilbod,
tenk miljø og økonomi.*

PAN TRAFIKK AS

*Me har alt det som du søker
av skrivesaker og av bøker.*

M.K. OLSEN
Bok og papirhandel

Os - ☎ 56 30 04 30

Fax 56 30 29 80

*Roser og plantar
av mange slag,
til kvardagsbruk
og i festleg lag!*

Halhjem Gartneri 5227 Søre Neset

Tlf.: 56 30 51 78 – Fax: 56 30 62 53

OS UNGDOMSLAG

skipa 1890

Ver med oss i arbeidet
for norske folkedansar:

Songdans, turdans,
gamaldans og
bygdedans.

Sjå lysing i
Os & Fusaposten

Alle slags planter

- PRYDBUSKAR
- NÅLETRE
- FRUKTTRE
- BÆRBUSKAR m.m.

M. HAUGE'S
Planterekole
Moberg – 5200 Os
Tlf. 56 30 03 60.

Kvalitet!

- VERKTØY –
- MASKINER –
- REDSKAP –

for

HUS OG HAGE

JERNIA

P. M. SÆLEN & CO. A/S

Tlf. 56 30 04 00 - 5201 OS

ØSTLANDSKONSULT A/S

RÅDGIVENDE INGENIØRER

AVD. OS

Bjørnegården, Postboks 29, 5201 OS

Tlf. 56 30 06 90 - Fax 56 30 24 74

ØK er eit frittstående, rådgjevande ingeniørfirma med kontor over heile landet.

Vi tilbyr rådgjeving og prosjektering innan fagområda:

– VAR-teknikk, byggtknikk, byggjeleing, feltutbygging, prosjektleing m.v.

HALHJEMSVEIEN - 5200 OS

**RENOVASJON -
CONTAINERSERVICE**

Tek på meg all slags bosskøyning.

Ring tlf. 56 30 53 14 - 56 30 58 35 - Lager Kolskogen: Tlf. 56 30 16 17

Mobiltlf. 94 56 79 35 - Mobiltlf. 94 55 18 31

Levert av

ROSESPESIALISTEN

Lunde's Gartneri

5220 Hagavik

Telefon 56 30 50 45 - Telefax 56 30 63 40

Buketter og dekorasjoner

Me har stolar og sofakrok
der du kan kosa deg med
ei bok.

Me har også seng og bord,
både for liten og for stor.

**Møbelservice
på Sjøteland**

Tlf. 56 30 71 70 - 56 30 72 31 Fax. 56 30 74 35

DRANGE BRUK A/S

Høvel- og skurdlast

Panel - lister - golv

Trykkimpregnerte materialar

TELEFON: 56 30 92 92 - MOBIL-TLF. 94 56 82 48

5215 LYSEKLOSTER

Sag og høvleri

ALT TIL
GUNSTIGE
PRISER

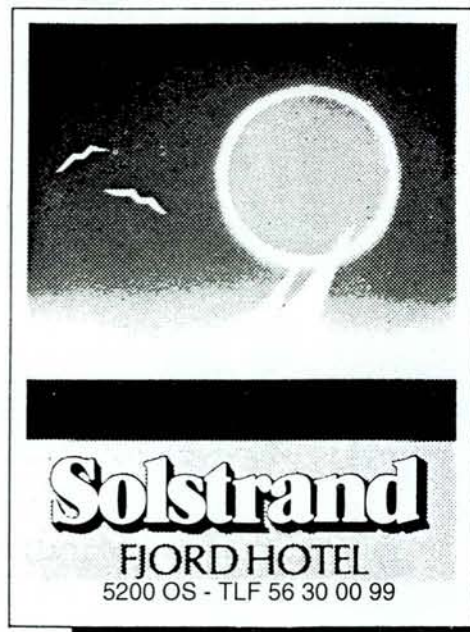
*Til kjøkken, bad og vaskerom
har vi det meste, så berre kom
og kjøp det du treng, vi installerar,
når gamle røyr ryk, vi reparerar.*

Sverre Samdal
AUT. RØRLEGGERFORRETNING

Telefon: Privat: 56 30 02 55
Kontor: 56 30 15 83
Mobil: 94 57 14 61

Vil du ha ein festleg kveld,
kom til Solstrand Fjord Hotel.
Skal du feira bryllaupsfest,
er vårt tilbod sikkert best.

Bli abonnent du òg!

*Her finn du
SISTE NYTT
om det som hender
i heimbygda di!*

**OS & FUSA
POSTEN**

Boks 272 - 5201 Os - Tlf. 56 30 29 50

Me sel måling til tak og vegg
Me mjuke tepper på golvet legg
Me skaffar gjødsel til hagen din
så plenen veks seg grøn og fin

A.s Os Fargehandel
INTERIØREN

5200 OS - TLF 56 30 03 80 - FAX 56 30 14 72

**Roser og
dekorasjonsplanter
Gartneriutsal**

Erling og Terje Lunde - Gartneri
5227 Søre Neset - Tlf. 56 30 52 28

DISTRIKTET SITT EIGE FORSIKRINGSSELSKAP

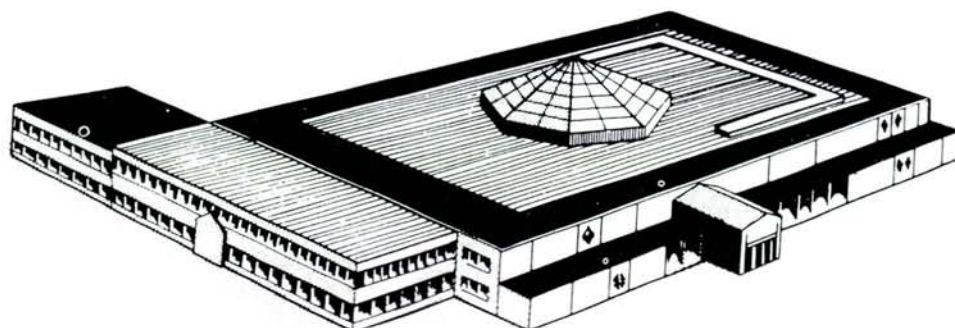
Hos oss kan du få dekket dine totale forsikrings-
og lånebehov.

TA KONTAKT MED OSS!

**GJENSIDIGE
Vest**

Os Tlf. 56 30 04 88
Eikelandssøsen Tlf. 56 58 15 20

*På Flåten Senter finn du alt
frå moteklær til smør og salt.
Der kan du gå i ro og mak
og handla etter råd og smak.*

FLÅTEN **SENTER**
...har alt!
Tlf. 56 30 03 50